

Na osnovu člana 64. stav 4. Zakona o smanjenju rizika od katastrofa i upravljanju vanrednim situacijama („Službeni glasnik RS”, broj 87/18),

Ministar unutrašnjih poslova donosi

PRAVILNIK

o vrsti i količini opasnih supstanci na osnovu kojih se sačinjava Plan zaštite od udesa

"Službeni glasnik RS", broj 34 od 17. maja 2019.

Član 1.

Ovim pravilnikom propisuje se vrsta i količina opasnih supstanci na osnovu kojih se sačinjava Plan zaštite od udesa i preduzimaju mere za sprečavanje udesa i ograničavanje uticaja udesa na život i zdravlje ljudi, ekonomiju, ekologiju i društvenu stabilnost i životnu sredinu.

Opasna supstanca, u smislu ovog pravilnika, jeste supstanca definisana propisom Evropske unije kojim se uređuje kontrola opasnosti od udesa koji uključuje opasne supstance.

Član 2.

Ovaj pravilnik se ne primenjuje na stanice za snabdevanje gorivom motornih vozila.

Član 3.

Plan zaštite od udesa izrađuje se na osnovu vrste i količine opasnih supstanci utvrđenih u Tabeli 1 – Lista opasnih supstanci i njihovih graničnih količina i Tabeli 2 – Lista kategorija opasnih supstanci i njihovih graničnih količina, koje su date u Prilogu – Lista opasnih supstanci i njihovih graničnih količina i Lista kategorija opasnih supstanci i njihovih graničnih količina koji je odštampan uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo.

Član 4.

Pored kriterijuma iz člana 3. ovog pravilnika, u izradi Plana zaštite od udesa koristi se dodatni kriterijum, u slučaju kada nijedna od opasnih supstanci u postrojenju nije prisutna u količinama koje su date u Prilogu – Tabela 1. i Tabela 2, izražen kroz sledeću formulu:

Ako je zbir:

$$q_1/Q_1 + q_2/Q_2 + q_3/Q_3 + q_4/Q_4 + q_5/Q_5 + \dots \geq 1$$

gde je q_x – količina opasne supstance h u postrojenju,

Q_x – najniža propisana granična količina za opasnu supstancu iz Tabela 1. ili Tabela 2.

Pravilo iz stava 1. ovog člana primenjuje se tri puta, radi ocene opasnosti po zdravlje ljudi, fizičkih opasnosti i opasnosti po životnu sredinu i to:

1) za sabiranje količina onih opasnih supstanci koje su navedene u Tabeli 1. i klasifikovane u klasu opasnosti: akutna toksičnost, kategorija 1, 2 ili 3 (inhalaciono) ili

specifična toksičnost za ciljni organ – jednokratna izloženost (Spec. toks. – JI), kategorija 1, sa količinama onih opasnih supstanci koje su navedene u odeljku „N”, stavke od „N1” do „N3” u Tabeli 2;

2) za sabiranje količina onih opasnih supstanci koje su navedene u Tabeli 1. i klasifikovane u klasu opasnosti: eksplozivni, zapaljivi gasovi, zapaljivi aerosoli, oksidujućii gasovi, zapaljive tečnosti, samoreaktivne supstance i smeše, organski peroksidi, samozapaljive tečnosti i čvrste supstance, oksidujuće tečnosti i čvrste supstance, sa količinama onih opasnih materija koje su navedene u odeljku „R” stavke od „R1” do „R8” u Tabeli 2;

3) za sabiranje količina onih opasnih supstanci koje su navedene u Tabeli 1. i klasifikovane u klasu opasnosti po vodenu životnu sredinu, kategorija Akutno 1, kategorija Hronično 1 ili kategorija Hronično 2, sa količinama onih opasnih supstanci koje su navedene u odeljku „E”, stavke „E1” i „E2”, u Tabeli 2.

Odredbe ovog pravilnika primenjuju se ako je bilo koji od zbroja dobijenih iz stava 2. tač. 1)–3) ovog člana veći ili jednak 1.

Član 5.

Količine opasnih supstanci na osnovu kojih se određuju obaveze izrade Plana zaštite od udesa iz člana 1. ovog pravilnika su maksimalne količine koje su prisutne ili mogu biti prisutne u bilo kom trenutku u postrojenju, odnosno kompleksu.

Kada je opasna supstanca smeštena na više mesta u postrojenju, odnosno kompleksu, pojedinačne količine te vrste opasne supstance se sabiraju i čine polaznu količinu na osnovu koje se utvrđuje obaveza izrade Plana zaštite od udesa.

Član 6.

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o vrstama i količinama opasnih materija, objektima i drugim kriterijumima na osnovu kojih se sačinjava Plan zaštite od udesa i preduzimaju mere za sprečavanje udesa i ograničavanje uticaja udesa na život i zdravlje ljudi, materijalna dobra i životnu sredinu („Službeni glasnik RS”, broj 48/16).

Član 7.

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

01 broj 3636/19-3

U Beogradu, 9. maja 2019. godine

Ministar,

dr **Nebojša Stefanović**, s.r.

Prilog

LISTA OPASNIH SUPSTANCI I NJIHOVIH GRANIČNIH KOLIČINA I LISTA KATEGORIJA OPASNIH SUPSTANCI I NJIHOVIH GRANIČNIH KOLIČINA

Supstance i smeše, klasifikuju se u skladu sa Zakonom o hemikalijama („Službeni glasnik RS”, br. 36/09, 88/10, 92/11, 93/12 i 25/15) i propisima donetim na osnovu ovog zakona.

Smeša se tretira na isti način kao supstanca, pod uslovom da je u okviru graničnih koncentracija propisanih prema njenim svojstvima koja su predmet propisa kojima se uređuju klasifikacija, pakovanje i obeležavanje hemikalija, osim kada je posebno naveden njen procentualni sastav ili drugi opis.

Supstance i smeše, na koje se ne primenjuju propisi o klasifikaciji, pakovanju i obeležavanju hemikalija, uključujući otpad, ali koje su prisutne ili mogu biti prisutne u postrojenju, odnosno kompleksu i koje, pod uslovima koji postoje u postrojenju, odnosno kompleksu, imaju ili mogu imati ista svojstva u pogledu mogućnosti izazivanja udesa, privremeno se svrstavaju u najslabiju kategoriju opasnosti ili imenovanu opasnu supstancu, koja je obuhvaćena ovim pravilnikom.

Kada je supstanca ili smeša, klasifikovana u više klasa i/ili kategorija opasnosti kojima odgovaraju različite granične količine, primenjuje se najniža granična količina propisana u ovom pravilniku. Međutim, prilikom primene dodatnih kriterijuma iz člana 4. ovog pravilnika, primenjuje se najniža granična količina za svaku grupu kategorija iz člana 4. stav 2. tač. 1)–3), propisana za odgovarajuću klasifikaciju.

Tabela 1.

Lista opasnih supstanci i njihovih graničnih količina

R.B.	OPASNE SUPSTANCE [CAS BROJ]	GRANIČNE KOLIČINE U TONAMA	
		od	do
1.	Amonijak bezvodni[7664-41-7]	1	< 50
2.	Amonijum-nitrat (napomena 1)	1000	< 5000
3.	Amonijum-nitrat (napomena 2)	500	< 1250
4.	Amonijum-nitrat (napomena 3)	200	< 350
5.	Amonijum-nitrat (napomena 4)	5	< 10
6.	Kalijum-nitrat (napomena 5)	3000	< 5000
7.	Kalijum-nitrat (napomena 6)	800	< 1250
8.	Arsen pentoksid, arsenatna (V) kiselina i/ili njene soli [1303-28-2]	0,5	< 1
9.	Brom [7726-95-6]	10	< 20
10.	Hlor [7782-50-5]	1	< 10
11.	Jedinjenja nikla u obliku praha koja se mogu udahnuti (nikl-monoksid, nikel-dioksid, nikel-sulfid, trinikel-disulfid, dinikel-trioksid)	0,5	< 1

12.	Etilenimin [151-56-4]	5	< 10
13.	Fluor [7782-41-4]	5	< 10
14.	Formaldehid (koncentracija \geq 90%) [50-00-0]	1	< 5
15.	Vodonik [1333-74-0]	1	< 5
16.	Hlorovodonik (tečni gas) [7647-01-0]	1	< 25
17.	Alkili olova	1	< 5
18.	Tečni zapaljivi gasovi, kategorija 1 ili 2 (uključujući TNG) i prirodni gas (vidi napomenu 7)	20	< 50
19.	Acetilen [74-86-2]	1	< 5
20.	Etilen oksid [75-21-8]	1	< 5
21.	Propilen oksid [75-56-9]	1	< 5
22.	Metanol [67-56-1]	200	< 500
23.	Kiseonik [7782-44-7]	100	< 200
24.	2,4-Toluendiizocijanat [584-84-9] 2,6- Toluendiizocijanat [91-08-7]	1	< 10
25.	Karbonildihlorid (fozgen) [75-44-5]	0	< 0,3
26.	Arsin (Arsen trihidrid) [7784-42-1]	0	< 0,2
27.	Fosfin (fosfor trihidrid) [7803-51-2]	0	< 0,2
25.	Sumpor-trioksid [7446-11-9]	10	< 15
26.	Derivati nafte i alternativna goriva: a) benzini i primarni benzini b) kerozini (uključujući goriva za mlazne avione) v) gasna ulja (uključujući dizel gorivo, ulja za loženje u domaćinstvu i mešavine gasnih ulja) g) teška ulja za loženje; d) alternativna goriva koja služe za iste namene i sa sličnim svojstvima u pogledu zapaljivosti i opasnosti po životnu sredinu kao i proizvodi iz tačaka a) do g)	1000	< 2500
27.	Bor trifluorid [7637-07-2]	1	< 5
28.	Vodonik sulfid [7783-06-4]	1	< 5
29.	Piperidin [110-89-4]	20	< 50
30.	Bis (2-dimetilaminoetil) (metil) amin [3030-47-5]	20	< 50

31.	3-(2-Etilheksiloksi) propilamin [5397-31-9]	20	< 50
32.	Smeše (*) natrijum hipohlorita klasifikovane kao opasnost po vodenu životnu sredinu, kategorija Akutno 1 [H400] koje sadrže manje od 5% aktivnog hlora i nisu klasifikovane ni u jednu drugu kategoriju opasnosti navedenu u Tabeli 2. Pravilnika. (*)Pod uslovom da smeša u odsustvu natrijum hipohlorita ne bi bila klasifikovana kao opasnost po vodenu životnu sredinu, kategorija Akutno 1 [N400]	100	< 200
33.	Propilamin (vidi napomenu 8) [107-10-8]	200	< 500
34.	Terc-butilakrilat (vidi napomenu 8) [1663-39-4]	100	< 200
35.	2-Metil-3-butennitril (vidi napomenu 8) [16529-56-9]	200	< 500
36.	Tetrahidro-3,5-dimetil-1,3,5,-tiadiazin-2-tion (dazomet) (vidi napomenu 8) [533-74-4]	50	< 100
37.	Metil akrilat (vidi napomenu 8) [96-33-3]	200	< 500
38.	3-Metilpiridin (vidi napomenu 8) [108-99-6]	200	< 500
39.	1-Brom-3-hloropropan (vidi napomenu 8) [109-70-6]	200	< 500
1 CAS broj je naveden indikativno			

NAPOMENE za Tabelu 1:

1. Amonijum nitrat (5000/10000): đubriva koja imaju sposobnost samoodržive razgradnje.

Ovo se primenjuje na složena/kombinovana đubriva na bazi amonijum nitrata (složena/kombinovana đubriva sadrže amonijum nitrat sa fosfatom i/ili potašom) koja imaju sposobnost samoodržive razgradnje prema UN ispitivanju u koritu (vidi UN Priručnik o ispitivanjima i kriterijumima, Deo III. pododeljak 38.2.), i kod kojih je sadržaj azota koji potiče od amonijum nitrata:

- 1) između 15,75%¹ i 24,5%² masenih i koja ili ne sadrže više od 0,4% ukupno zapaljivih/organskih materija ili koja imaju odgovarajuću otpornost na detonaciju u skladu sa propisima o amonijum nitratnim đubrivima sa visokim sadržajem azota;
- 2) 15,75% masenih ili manje i neograničen sadržaj zapaljivih materija.

2. Amonijum nitrat (1250/5000): kvaliteta kao za đubriva

Ovo se primenjuje na prosta đubriva na bazi amonijum nitrata i na složena/kombinovana đubriva na bazi amonijum nitrata koja imaju odgovarajuću otpornost na detonaciju u skladu sa propisima o amonijum nitratnim đubrivima sa visokim sadržajem azota i kod kojih je udeo azota koji potiče od amonijum nitrata:

- 1) više od 24,5%, masenih, osim za smeše prostih đubriva na bazi amonijum nitrata sa dolomitom, krečnjakom i/ili kalcijum karbonatom od najmanje 90% čistoće,
- 2) više od 15,75% masenih za smeše amonijum nitrata i amonijum sulfata,
- 3) više od 28%³ masenih za smeše prostih đubriva na bazi amonijum nitrata sa dolomitom, krečnjakom i/ili kalcijum karbonatom od najmanje 90% čistoće.

3. Amonijum nitrat (350/2500): tehnički

Ovo se primenjuje na amonijum nitrat i smeše amonijum nitrata kod kojih je udeo azota koji potiče od amonijum nitrata:

- 1) između 24,5% i 28% masenih i koji ne sadrži više od 0,4% zapaljivih supstanci,
- 2) više od 28% masenih i koji ne sadrži više od 0,2% zapaljivih supstanci.

Takođe se primenjuje na vodene rastvore amonijum nitrata u kojima je koncentracija amonijum nitrata veća od 80% masenih.

4. Amonijum nitrat (10/50): „nespecifični“ materijal i đubriva koja nemaju odgovarajuću otpornost na detonaciju.

Ovo se primenjuje na:

- 1) materijal koji se odbacuje u toku proizvodnog procesa i na amonijum-nitrat i smeše amonijum nitrata, prosta đubriva na bazi amonijum nitrata i složena đubriva na bazi amonijum nitrata označena u napomenama 2 i 3, koje krajnji korisnici vraćaju ili su vratili proizvođaču, privremenom skladištu ili postrojenju za ponovnu obradu, reciklažu ili tretman radi bezbedne upotrebe, jer više ne ispunjavaju uslove iz napomena 2 i 3;
- 2) đubriva iz napomena 1 1) i 2 koja nemaju odgovarajuću otpornost na detonaciju.

5. Kalijum nitrat (5000/10000):

Ovo se primenjuje na kombinovana đubriva na bazi kalijum nitrata (u kuglicama/granulama), koja imaju ista opasna svojstva kao i čisti kalijum nitrat.

6. Kalijum nitrat (1250/5000):

Ovo se primenjuje na kombinovana đubriva na bazi kalijum nitrata (u obliku kristala), koja imaju ista opasna svojstva kao i čisti kalijum nitrat.

7. Prerađen biogas

Prerađen biogas se može klasifikovati pod redni broj 18. Tabela 1, kada je obrađen u skladu sa važećim standardima za prečišćen i prerađen biogas, čime se obezbeđuje kvalitet koji je jednak kvalitetu prirodnog gasa, uključujući sadržaj metana, i koji sadrži maksimalno 1% kiseonika.

8. U slučajevima kada ova opasna supstanca potpada pod kategoriju R5a Zapaljive tečnosti ili R5b Zapaljive tečnosti, primenjuju se najmanje granične količine.

1 udeo azota 15,75% masenih koji potiče od amonijum-nitrata koji odgovara 45% amonijum-nitratu

2 udeo azota 24,5% masenih koji potiče od amonijum-nitrata koji odgovara 70% amonijum-nitratu

3 udeo azota 28% masenih koji potiče od amonijum-nitrata koji odgovara 80% amonijum-nitratu

Tabela 2.
Lista kategorija opasnih supstanci i njihovih graničnih količina

KATEGORIJE OPASNOSTI	Granična količina u tonama	
	od	do
Odeljak „N” – OPASNOST PO ZDRAVLJE		
„N1” AKUTNA TOKSIČNOST, kategorija 1, svi putevi izlaganja	0,5	< 5
„N2” AKUTNA TOKSIČNOST – kategorija 2, svi putevi izlaganja – kategorija 3, inhalaciono (vidi napomenu 1)	25	< 50
„N3” SPECIFIČNA TOKSIČNOST ZA CILJNI ORGAN- JEDNOKRATNA IZLOŽENOST Spec. toks. – II kategorija 1	25	< 50
Odeljak „R” – FIZIČKE OPASNOSTI		
„R1a” EKSPLOZIVI (vidi napomenu 2) – Nestabilni eksplozivi ili – Eksplozivi, podklasa 1.1, 1.2, 1.3, 1.5 ili 1.6, ili – Supstance ili smeše koje imaju eksplozivna svojstva prema metodi A.14 koja je data u propisima kojima se uređuju metode ispitivanja opasnih svojstava hemikalija (vidi napomenu 3) i nisu klasifikovane u klasu opasnosti: organski peroksidi ili samoreaktivne supstance i smeše	5	< 10
„R1b” EKSPLOZIVI (vidi napomenu 2) Eksplozivi, podklasa 1.4 (vidi napomenu 4)	25	< 50
„R2” ZAPALJIVI GASOVI Zapaljivi gasovi, kategorija 1 ili 2	5	< 10
„R3a” ZAPALJIVI AEROSOLI (vidi napomenu 5.1) Zapaljivi aerosoli, kategorija 1 ili 2, koji sadrže	25(neto)	< 150 (neto)

zapaljive gasove, kategorija 1 ili 2 ili zapaljive tečnosti, kategorija 1		
„R3b” ZAPALJIVI AEROSOLI (vidi napomenu 5.1) Zapaljivi aerosoli, kategorija 1 ili 2, koji ne sadrže zapaljive gasove, kategorija 1 ili 2 niti zapaljive tečnosti, kategorija 1 (vidi napomenu 5.2)	500(neto)	< 5000(neto)
„R4” OKSIDUJUĆI GASOVI Oksidujućí gasovi, kategorija 1	25	< 50
„R5a” ZAPALJIVE TEČNOSTI – Zapaljive tečnosti, kategorija 1, ili – Zapaljive tečnosti, kategorija 2 ili 3 koje se održavaju na temperaturi iznad njihove tačke ključanja, ili – Druge tečnosti čija je tačka paljenja ≤ 60 °C, koje se održavaju na temperaturi iznad njihove tačke ključanja (vidi napomenu 12)	5	< 10
„R5b” ZAPALJIVE TEČNOSTI – Zapaljive tečnosti, kategorija 2 ili 3 kod kojih posebni uslovi procesa, kao što su visok pritisak ili visoka temperatura, mogu stvoriti opasnosti od velikog udesa, ili – Druge tečnosti sa tačkom paljenja ≤ 60 °C kod kojih posebni uslovi procesa, kao što su visok pritisak ili visoka temperatura, mogu stvoriti opasnosti od velikog udesa (vidi napomenu 6)	10	< 50
„R5c” ZAPALJIVE TEČNOSTI Zapaljive tečnosti, kategorija 2 ili 3, koje nisu obuhvaćene pod R5a ni R5b	500	< 5000
„R6a” SAMOREAKTIVNE SUPSTANCE I SMEŠE I ORGANSKI PEROKSIDI Samoreaktivne supstance i smeše, tip A ili V, ili Organski peroksidi, tip A ili V	5	< 10
„R6b” SAMOREAKTIVNE SUPSTANCE I SMEŠE I ORGANSKI PEROKSIDI Samoreaktivne supstance i smeše, tip C, D, E ili F ili Organski peroksidi, tip C, D, E ili F	10	< 50

„R7” SAMOZAPALJIVE TEČNOSTI I ČVRSTE SUPSTANCE Samozapaljive tečnosti, kategorija 1 Samozapaljive čvrste materije, kategorija 1	10	< 50
„R8” OKSIDUJUĆE TEČNOSTI I ČVRSTE SUPSTANCE Oksidujuće tečnosti, kategorija 1, 2 i 3, ili Oksidujuće čvrste supstance i smeše, kategorija 1, 2 i 3	10	< 50
Odeljak „E” – OPASNOST PO ŽIVOTNU SREDINU		
„E1” OPASNOST PO VODENU ŽIVOTNU SREDINU – kategorija Akutno 1, ili – kategorija Hronično 1	50	< 100
„E2” OPASNOST PO VODENU ŽIVOTNU SREDINU kategorija Hronično 2	50	< 200
Odeljak „O” – DODATNE OPASNOSTI		
„O1” Supstance ili smeše kojima je dodeljeno dodatno obaveštenje o opasnosti EUH014	50	< 100
„O2” Supstance i smeše koje u kontaktu sa vodom oslobađaju zapaljive gasove, kategorija 1	50	< 100
„O3” Supstance i smeše kojima je dodeljeno dodatno obaveštenje o opasnosti EUH029	25	< 50

NAPOMENE za Tabelu 2:

1. Opasne supstance koje pripadaju klasi opasnosti akutna toksičnost, kategorija 3, peroralno (H 301), spadaju pod odeljak „H2” AKUTNA TOKSIČNOST u onim slučajevima kada se ne mogu klasifikovati niti na osnovu akutne inhalacione toksičnosti, niti na osnovu akutne dermalne toksičnosti, na primer usled nedostatka ubedljivih podataka o inhalacionoj i dermalnoj toksičnosti.

2. Klasa opasnosti EKSPLOZIVI obuhvata i eksplozivne proizvode, u skladu sa propisima kojima se uređuju hemikalije. Ako je količina eksplozivne supstance ili smeše u eksplozivnom proizvodu poznata, ta količina se uzima u obzir za potrebe ovog pravilnika. Ako količina eksplozivne supstance ili smeše u eksplozivnom proizvodu nije poznata, za potrebe ovog pravilnika ceo proizvod se tretira kao eksploziv.

3. Ispitivanje eksplozivnih svojstava supstanci i smeša je neophodno samo ako se skrining procedurom u skladu sa propisima kojima se uređuje klasifikacija hemikalija⁴ utvrdi da bi supstanca ili smeša mogla imati eksplozivna svojstva.

4. Ako je eksploziv koji je klasifikovan u podklasu 1.4 raspakovan ili prepakovan, svrstava se pod odeljak P1a, osim ako se u skladu sa propisima kojima se uređuju hemikalije utvrdi da opasnost tog eksploziva još uvek odgovara podklasi 1.4.

5. Zapaljivi aerosoli

5.1. Zapaljivi aerosoli klasifikovani prema propisima kojima se uređuju aerosolni raspršivači kao „Veoma zapaljivi“ i „zapaljivi“ aerosoli, odgovaraju klasi opasnosti zapaljivi aerosoli, kategorija 1 ili 2, respektivno, prema propisima kojima se uređuju hemikalije.

5.2. Za korišćenje ovog odeljka mora se dokumentovati da aerosolni raspršivač ne sadrži zapaljivi gas, kategorija 1 ili 2, niti zapaljivu tečnost, kategorija 1.

6. U skladu sa propisom kojim se uređuje klasifikacija hemikalija, tečnosti sa tačkom paljenja višom od 35 °C ne moraju da budu klasifikovane u Kategoriju 3, ukoliko su ispunjeni uslovi iz tog propisa. Ovo međutim ne važi pod uslovima kao što su visoka temperatura ili pritisak, i stoga su takve tečnosti obuhvaćene ovim odeljkom.

4 Detaljnija uputstva o izuzimanju od obaveze ispitivanja mogu se naći u propisima kojima se uređuju metode ispitivanja opasnih svojstava hemikalija (Metoda A.14).